

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 396. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608064061184.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

Da invasionshæren brød op, søgte russerne ved Berissov at hindre dens overgang over Dnjeprs biflod Beresina; men det lykkedes fjenden at krydse den længere mod syd ved byen Beresina. Czaren gav nu sine tropper ordre til ikke uhindret at lade fjenden gå over Dnjepr, hvorfor russerne søgte at standse den svenske fortrop ved *Holofzin* 397 (egl. *Holovczyn*). Træfningen udviklede sig til et regulært slag 4. juli 1708, som Karl XII anså for sin smukkeste sejr. Efter i en måned at have ligget stille i Mohilev for at proviantere og vente på Lewenhaupt gik den svenske hær i august over Dnjepr. Da russerne nu begyndte at hærge landet, var det umuligt for svenskerne at rykke frem mod Moskva over Smolensk og samtidigt at leve af landet. Deres bevægelser i august-september gik derfor ud på at trænge russerne længere mod øst, medens de selv bevarede forbindelsen med Lewenhaupts hær og forberedte fremstødet mod Moskva gennem *Severien*, hvor provianteringsmulighederne var bedre. Det lykkedes endelig for Lewenhaupt i oktober 1708 at forene sine stærkt reducerede tropper (6.000 af 13.000 mand) med kongens; men russerne havde nået at besætte de vigtigste fæstninger på vejen fra Severien mod Moskva og at hærge landet. For at finde proviant og kvarter måtte svenskerne søge længere mod syd, til Ukraine.